

हॉस्पिटलात ऐकलेलं संभाषण

रुग्णांना सोबत म्हणून दर आठवड्याला मी येत असते. हॉस्पिटलच्या त्या खोलीत कर्करोगाने पछाडलेले दोन रुग्ण, जीवनाचे शेवटचे दिवस मोजत आहेत. डॉक्टर त्यांना फक्त वेदनामुक्त करण्यासाठी औषधं देत आहेत.

नेहेमीप्रमाणे मी जेव्हा हातात पुस्तक घेऊन त्या खोलीत शिरते तेव्हा खिडकीजवळच्या रुग्णाचा हात घट्ट धरून ती बसलीय. तिच्या ताठरलेल्या शरीरातून तिच्या मनावरचा ताण अवतीभवती झिरपतोय असं मला वाटतं.

तिने हात धरलेला रुग्ण डोळे मिटून पडलाय. त्याची गालफड वरती आलीत, डोळे खोल गेलेत, चेहेऱ्यावर मृत्यूकळा पसरलीय. त्याच्या हाताच्या शिरेत खुपसलेल्या सुयातून त्याला थेंब थेंब द्रव्य पाजतायत. 'त्या द्रव्यामुळे तो जेमतेम जिवंत आहे' असं मला वाटतं. याक्षणी जर यम त्याला न्यायला आला तर 'त्याला नेऊ देणार नाही' अशा पावित्र्यात त्याच्या शेजारची स्त्री बसलीय.

मी माझं पुस्तक घेऊन दुसऱ्या जर्जर रुग्णाकडे जाते आणि त्याच्या शेजारच्या खुर्चीवर बसते. "माईक," मी त्याला हळूच हाक मारते. त्याचे मिटलेले डोळे उघडतात. तो माझ्याकडे बघून मंद स्मित करण्याचा प्रयत्न करतो, "मायरा! हाय!" त्याचे डोळे परत मिटतात पण तो म्हणतो, "पुढे काय झालं? वाच."

मी हळू हळू पुस्तक वाचू लागते. माईकचे डोळे मिटलेलेच असतात. त्याच्या पापण्यांच्या कडेला पाण्याचे थेंब जमलेले असतात.

त्याच खोलीत बसलेली ती स्त्री माझ्याकडे बघून हसल्यासारखं करते.

'माईक झोपलाय' असं मला वाटतं. मी हळूच त्याला स्पर्श करते. तो प्रतिसाद देत नाही. मी गप्प बसून राहाते.

आता पलीकडच्या बिछान्यावरचा रुग्ण डोळे उघडतो. शेजारी त्याचा हात धरून बसलेल्या स्त्रीला तो म्हणतो, "फार उशीर झालाय! तू आता घरी जा. किती वेळ अशी बसून राहाणार आहेस?"

"रात्रभर." ती म्हणते.

"वेडी आहेस!" तो म्हणतो, "माझी वेळ आली की मी जाणार. तू अशी मी जाण्याची वाट बघत बसणार का?"

तिच्या डोळ्यात पाणी येतं.

"उरलेला प्रत्येक क्षण मला तुझ्याबरोबर घालवायचा आहे." ती म्हणते. "मला शक्य असतं तर मी तुझ्याबरोबरच गेले असते. तुझ्याशिवाय माझं जीवन पोकळ होणार आहे, पण आपली मुलं अजून लहान आहेत म्हणून मी या जगात तुझ्यावाचून अडकणार आहे."

त्याच्या डोळ्यावर परत झापड येते. तो गुंगीत काही क्षण पडून राहातो. ती डोळे पुसते. तो परत डोळे उघडतो आणि म्हणतो, "एक सांग, तुझ्यासाठी, मुलांसाठी मी आणखी काही करायला हवं होतं का?"

"तू दोन दोन नोकऱ्या केल्यास, आम्हाला सुट्टीत कुठे कुठे नेलंस, मला घरकामात, मुलांच्या आजारपणात मदत केलीस, तुझ्या मदतीने मी माझं शिक्षण पूर्ण केलं. तू गेल्यावर तू विचारपूर्वक घेतलेल्या विम्याच्या रकमेवर मुलं व मी आरामात राहू. शिवाय.... तू आमच्यावर खूप प्रेम केलंस. मुलांना तर माझ्यापेक्षा तूच जास्त आवडतोस. तुझ्यासारखा नवरा, तुझ्यासारखे वडील मिळायला भाग्य लागतं." असं म्हणत ती त्याचा हात तिच्या हृदयाजवळ घट्ट धरते.

"जाण्यापूर्वी हेच शब्द मला ऐकायचे होते. आता मी सुखाने जायला मोकळा आहे." तो म्हणतो. त्याचे डोळे मिटतात. ती आणखीनच ताठरते. बोटांनी त्याचं मनगट धरून त्याची नाडी चाचपू लागते. कांही क्षणात त्याची मान एका बाजूला कलंडते. तिच्या डोळ्यातून आसवं ओघळू लागतात. रडत रडत ती म्हणते, "एकाच बाबतीत तू

माझी विनंती ऐकली नाहीस. तू सिगरेट सोडली नाहीस. मी कितीदा सांगितलं पण परिणाम शून्य! त्या सिगरेटच्या दुष्परिणामामुळेच आपली अकाली ताटातूट होतेय. तू मरणाच्या दारात असताना तुला खंत वाटू नये, म्हणून डार्लिंग, आत्ता सांगतेय.”

ललिता गंडभीर.
जुलै २०१७.